

Contactpersoon: M. Koning
Afdeling/Team: Regie & Ontwikkeling
E-mail: post@heerhugowaard.nl

Ons kenmerk: Bij20-117
Zaaknummer: Cbb

RAADSINFORMATIEBRIEF

Aan de Gemeenteraad van Heerhugowaard

Onderwerp: Raadsinformatiebrief Dienstregeling NS 2022

Heerhugowaard, 5 maart 2020

Geachte leden van de gemeenteraad van Heerhugowaard,

Kennisnemen van

Reactie Holland boven Amsterdam op NS-voorkeursvariant dienstregeling 2022

Inleiding

De Nederlandse Spoorwegen (NS) voert jaarlijks wijzigingen uit in de dienstregeling. Om de paar jaar worden grotere wijzigingen doorgevoerd. In 2022 volgt het volgende moment voor een grotere optimalisatie. De voorbereidingen hiervoor zijn vorig jaar begonnen. Met deze brief informeren we u over de plannen van NS voor de dienstregeling Noord-Holland boven het Noordzeekanaal (door NS Noord-Holland Noord genoemd) en over onze inzet tot nu toe en in de toekomst.

Kernboodschap

De Nederlandse Spoorwegen (NS) bereidt een optimalisatie van de dienstregeling 2022 voor. Gemeenten, regio en provincie zijn vroegtijdig betrokken om mee te denken over de dilemma's bij het opstellen van een nieuwe dienstregeling. De NS-voorkeursvariant die nu voorligt biedt voor een aantal stations een kleine verbetering, maar betekent voor Heerhugowaard een verslechtering ten opzichte van de huidige dienstregeling, vanwege het verlies van een deel van de spitsintercity's.

Deze achteruitgang, ingegeven door financiële motieven van NS, gaat in tegen de beleidsvoornemens van het Programma Hoogfrequent Spoor, het OV-Toekomstbeeld en de gewenste mobiliteitstransitie naar vormen van duurzaam vervoer.

De vermindering van de bediening van de stations Alkmaar-Noord, Heerhugowaard, Schagen, Anna Paulowna en Den Helder kan niet op instemming rekenen van de gemeentes langs de Zaan- en Helderse lijn. Namens de portefeuillehouders van de regio Holland boven Amsterdam wordt een reactie voorbereid.

Proces

Bij voorgaande grote wijzigingen in de dienstregeling stelde NS de betrokken gemeenten pas in een laat stadium in de gelegenheid om, middels een formele inspraakprocedure, op voorstellen te reageren. NS heeft er deze keer voor gekozen om gemeenten, regio en provincie vroegtijdig 'een kijkje in de keuken' te geven om mee te kunnen denken over de dilemma's bij het opstellen van een nieuwe dienstregeling. Wij waarderen dit zeer.

Om haar ideeën toe te lichten en feedback te verkrijgen heeft NS in het afgelopen jaar overleggen gevoerd op ambtelijk niveau en is tevens een bestuurlijke bijeenkomst voor portefeuillehouders in Noord-Holland Noord georganiseerd. De NS heeft daarbij verzocht de voorstellen vertrouwelijk te behandelen tot het moment dat de Raad van Bestuur (RvB) van NS een besluit over een voorkeursvariant zou nemen. Dat besluit is op 14 januari 2020 wereldkundig gemaakt.

Via de Provincie NH zijn reacties van de gemeenten en vervoerregio aan NS verstuurd. Om het belang van het regionale standpunt ten aanzien van goed openbaar vervoer te benadrukken is tevens een gezamenlijke brief namens de regio Alkmaar, Vervoerregio en Zaanstad rechtstreeks aan de voorzitter van de RvB NS (dhr. R. van Boxtel) verstuurd. Deze brief werd verstuurd voor het moment waarop de RvB een principebesluit voor een voorkeursvariant nam.

Eerste voorstel NS

Het eerste voorstel dat NS presenteerde voor de dienstregeling 2022 week sterk af van de huidige dienstregeling. NS wil tegemoetkomen aan wensen uit de regio ten aanzien van de dienstregeling 2018. Vanuit de regio NHN is in beginsel als wens meegegeven aan de NS: een snellere verbinding van Amsterdam naar de kop van NH, een betere overstap in Hoorn, meer intercity's tussen Alkmaar en Haarlem en het maken van een opstap naar een dienstregeling volgens het zogenoemde 'spoorboekloos rijden'.

Het eerste voorstel omvatte de volgende belangrijkste wijzigingen:

- Vooruitlopend op het OV-toekomstbeeld en het 'spoorboekloos rijden' werd een 'drietreinensysteem' voorgesteld, waarbij naast een sprinter en gewone intercity een 'Intercity plus' (IC+) wordt geïntroduceerd. Omdat deze IC+ tussen Alkmaar en Sloterdijk niet op tussengelegen stations stopt, levert dit 7 minuten tijdswinst op voor reizigers uit Noord-Holland Noord en Alkmaar naar Amsterdam;
- De intercity's vanuit Maastricht rijden in de spits niet meer door naar Schagen. Voor Alkmaar Noord en Heerhugowaard betekent dit een halvering van het treinaanbod in de spits;
- De sprinter Haarlem – Hoorn wordt in Alkmaar geknipt om in Hoorn betere aansluitingen te realiseren;
- De spits-intercity tussen Alkmaar en Haarlem gaat vanaf 2022 in twee richtingen rijden.

Gezamenlijke reacties vanuit Noord-Holland

Deze eerste optimalisatievariant werd door de gehele regio niet goed ontvangen. De voornaamste kritiek kwam op de aanpassingen op de Zaanlijn en Helderse lijn. In overleg met de regiogemeenten en de Vervoerregio Amsterdam stelde de Provincie een gezamenlijke reactie op met als uitgangspunt: "Snelheid mag niet ten koste gaan van het bedieningsniveau van stations die worden overgeslagen." Met andere woorden: frequentie gaat boven snelheid.

Bezwaar werd gemaakt tegen een verminderde bediening van o.a. Alkmaar Noord, Heerhugowaard, Castricum, Uitgeest, Krommenie-Assendelft en Zaandam.

Besluit RvB NS-voorkeursvariant

Aan de hand van de ontvangen reacties op de eerste variant heeft NS een nieuwe opzet gemaakt en deze variant voorgelegd aan de RvB. Deze variant is op 14 januari vastgesteld en komt in hoofdlijnen overeen met het huidige 2-treinensysteem (Intercity + Sprinter). Het eerder voorgestelde 3-treinensysteem wordt (voorlopig) niet ingevoerd.

Voor Heerhugowaard zijn met name de volgende aanpassingen van belang:

Verbinding Den Helder – Alkmaar – Amsterdam.

Tussen Alkmaar en Amsterdam verandert er niets. Wel wordt gesnoeid in de IC-frequentie boven Alkmaar. Van de huidige 7 spitsintercity's blijven er zowel in de ochtend- als avondspits maar 4 over. Deze afname van frequentie in de spits geldt voor Alkmaar Noord, Heerhugowaard en alle bovenliggende stations. Het uitgangspunt van behoud van frequentie boven snelheid wordt dus niet opgevolgd. Kortom: per saldo betekent dit ten opzichte van de huidige dienstregeling voor Alkmaar-Noord en Heerhugowaard een verslechtering, en voor de stations Alkmaar, Heiloo en Castricum een status-quo.

Verbinding Haarlem – Alkmaar – Hoorn.

Op deze lijn wordt de intercity tussen Alkmaar en Haarlem, die nu alleen in de spitsrichting rijdt, ook opengesteld in de tegenspitsrichting. Deze verbetering wordt door de regio Alkmaar positief ontvangen, maar tegelijkertijd blijft de wens om de intercity door te laten rijden tot aan Hoorn en ook buiten de spits een intercity te laten rijden.

De tijden van de sprinter op de lijn Haarlem – Alkmaar - Hoorn worden met ongeveer een kwartier verlegd. Hierdoor verbeteren de overstaptijden in Hoorn richting Enkhuizen en in Heerhugowaard richting Den Helder.

Consequenties

De gekozen voorkeursvariant biedt voor een aantal stations een kleine verbetering (spits-IC van en naar Haarlem, verbetering overstap naar Hoorn en weekendsprinters naar Uitgeest). NS heeft voor een deel gehoor gegeven aan de reacties uit de regio door niet te kiezen voor het 3-treinensysteem.

Voor Alkmaar-Noord en Heerhugowaard betekent de gekozen variant echter nog steeds een verslechtering ten opzichte van de huidige dienstregeling, vanwege het verlies van een deel van de spitsintercity's. Deze achteruitgang, ingegeven door financiële motieven van NS, gaat in tegen de beleidsvoornemens van het Programma Hoogfrequent Spoor, het OV-Toekomstbeeld en de gewenste mobiliteitstransitie naar vormen van duurzaam vervoer. Deze ontwikkeling contrasteert tevens met de visie op OV-knooppuntontwikkeling, waar Alkmaar (Noord) en Heerhugowaard de komende jaren fors in investeren.

De vermindering van de bediening van de stations Alkmaar-Noord, Heerhugowaard, Schagen, Anna Paulowna en Den Helder kan niet op instemming rekenen van de gemeentes langs de Zaan- en Helderse lijn. Namens de regio Holland boven Amsterdam wordt een reactie voorbereid.

Vervolg

Het vervolgproces is als volgt:

- Tot 12 maart: mogelijkheid om (bestuurlijk) te reageren op het voorstel
- Eind april: reactie van NS op bestuurlijke reactie regionale bestuurders

Uw gemeenteraad wordt nader geïnformeerd op het moment dat meer duidelijkheid is over het standpunt en besluit van de NS.

Daarnaast heeft de RvB NS een aanbod gedaan om onder leiding van de Provincie Noord-Holland samen met de betrokken gemeenten en de Vervoerregio een Regionale Ontwikkelagenda Noord-Holland Noord 2020-2030 op te stellen. Dit aanbod wordt door de regio geaccepteerd. Tevens stelt NS voor om jaarlijks gezamenlijk aan de hand van de vervoersvraag te bezien of, en op welke wijze, het treinaanbod aanpassingen behoeft.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
de secretaris, de burgemeester,

A.S. Meijer

A.B. Blase